

Ansvarig utgivare: Anders Gemfors
Redaktion: Martti Kaalikoski, Gunnel Lidberg

Vinstandelar

Sandvik tillhör ett av de verkstadsföretag som har ett vinstandelssystem, som ger de anställda möjlighet att få del av den vinst som företaget ger om det går riktigt bra.

1994 + 1995 = 30000

Förra året fick vi här i Enköping del av vinsten från 1994 års resultat och det gav samtliga anställda ca 15 000 kronor. Andelspengarna förvaltas under en treårsperiod av en stiftelse, och värdet av andelarna kan i och med detta stiga eller sjunka. Andelarna placeras i aktier, 2/3 i Sandvik-aktier, och om aktievärdet stiger ökar även värdet på varje vinstandel. Aktievärdet kan ju som sagt också sjunka, men vi hoppas att det goda resultat som koncernen visar gör Sandvik-aktien attraktiv för placerare och därmed får aktien att öka i värde.

Som det ser ut idag kommer 1995 års andel att bli ännu högre än föregående år. Maxbeloppet som delas ut är 150 miljoner kronor. Respektive andels värde beror sedan på hur många anställda som skall dela på pengarna. Vinstandelspengarna för 1995 får du inte heller ut direkt. Även dessa kommer att vara låsta i tre år.

Vem får vinstandel?

1. Du skall ha varit tillsvidareanställd före 950101 och ha varit anställd under hela 1995 eller avgått med pension, avlidit (utbetalning till dödsboet) eller blivit uppsagd på grund av arbetsbrist under året. Nytt för i år är att även nyanställda under föregående år får en viss proportionerlig del.

2. Du skall ha fått lön med minst 1,5 basbelopp (54.300 kronor) under 1995.

3. Om Du tjänat minst 4 basbelopp ($4 \times 36.200 = 144.800$ kronor) får Du 1,0 andelar och har Du tjänat mindre får Du delar av en andel. Om Du är osäker på vad som gäller för Dig kan Du fråga på Personalavdelningen.

Rekordåret -95.

Sandvik-koncernen har gjort ett rekordresultat för 1995 som är grunden till att alla Sverige-anställda får en så hög vinstandel. Resultatet för koncernen är 5,6 miljarder kronor (jo, du läste rätt, det står **miljarder**), vilket är en ökning med 47% om man jämför med -94. Till vinsten bidrog Saws and Tools med 185 miljoner.

Totalt inom Sandvik har vi sålt produkter för 29,7 miljarder!! kronor.

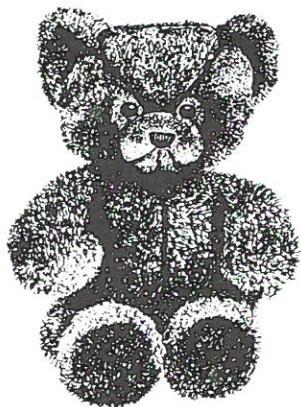

Vårt eget affärsområde, Saws and Tools, bidrog med 2,6 miljarder i försäljning. Det är 9% av den totala faktureringen. Det mesta av försäljningsvärdet bidrar affärsområdena Steel och Tooling med, som står för 60%.

Det är glädjande att se att vi gemensamt gjort ett så bra jobb, att företaget kan visa det här fina resultatet. Det innebär inte bara att vi får mer i plånboken om några år, utan det innebär att man kan göra fler investeringar och satsa på framtiden. Att satsa på framtiden innebär även att vi har våra jobb tryggade och vi som anställda kan se att det finns en trygghet framåt i tiden. Men vi får inte slå oss till ro, utan vi måste naturligtvis jobba vidare med att bli ännu bättre för att känna oss riktigt säkra på den tuffa världsmarknaden där vi befinner oss. Vi måste kunna koppla ihop våra enskilda delmål med de stora visionerna som gäller för en jättekoncern som Sandvik. Vi får heller inte glömma att även vår lilla enhet här i Enköping har bidragit till det goda resultatet - även om vi kunde ha varit mycket bättre.

På gång ...

April	"Prima Liv" - Motionskampanj för Sandvik Bahco-anställda
1-3/4	Projektledarutbildning för 19 personer i Hörsalen
9/4	Besök från AMU i Uppsala
15, 16/4	"Pensionärsträffar" på Sandvik Bahco
21-24/4	Sandvik International här på konferens
22-25/4	Besök från det spanska säljbolaget
24/4	Styrelsemöte
29, 30/4	"Pensionärsträffar" på Sandvik Bahco

Mobbing

Utslagning

Vi på Ställskruven känner inte till hur många som mår dåligt här på Sandvik Bahco eller att utslagning skulle förekomma. Men om man studerar omvärlden kan man inte bortse ifrån att det förekommer mobbing och utslagning på arbetsplatserna. Varför skulle då Sandvik Bahco vara ett undantag? Det finns en undersökning som är gjord i Stockholms län bland tio försäkringskassor, där det visar sig att ca 6% av alla rehabiliteringsärenden har mobbingbakgrund (LO-tidningen). Om detta är riktigt, innebär det att tusentals människor mår fruktansvärt dåligt av att gå till jobbet eller att bara tänka på jobbet och de så kallade "arbetskamraterna".

Hur är det hos oss?

I samband med att vi genomförde "Tänk om"-projektet gavs alla anställda möjlighet att tillsammans med Karin Weimer fundera över det egna sättet att se på människor och framför allt våra arbetskamrater. Kommer Du ihåg att Du fick reflektera över olika påståenden om människor. Ställskruvs-redaktören kommer särskilt ihåg ett påstående: "Långhåriga är dumma!" (Själv har jag klippt mig sedan dess).

Det är klart att om jag har den inställningen kan det bli svårt att jobba ihop med en långhårig. Exemplet är enkelt, men det speglar lite av vad som kan hända mellan oss människor.

Har Du någon arbetskamrat som mår dåligt? Ser Du att någon behandlas illa? Ser Du att någon är hackkyckling? Vi kanske tror att sånt finns bara i skolan eller bland barn, men det är fel. Det finns även i arbetslivet. Man måste slå fast att alla har rätt att komma till arbetet och kräva samma mänskliga respekt som man kräver och visar i det övriga samhället. Det finns dessutom en lag som säger att arbetsgivaren måste se till att arbetet är organiserat så, att ingen skall behöva utstå kränkande särbehandling.

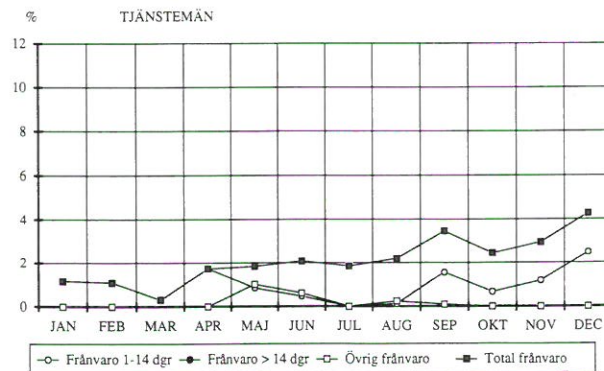
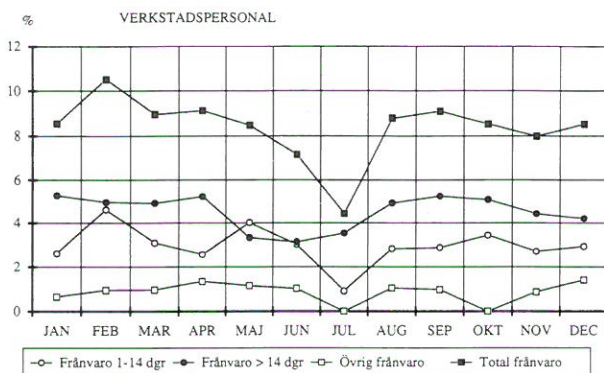
Vad göra?

Till Dig som mår dåligt: Vi hoppas att Du förstår att det inte behöver vara så, utan Du har all rätt, precis som alla andra, att komma till arbetet och må bra. Ingen skall behöva känna sig kränkt. Många tycker att detta är självklart, men tänk på att en grupp lätt fastnar i ett oönskat beteende gentemot någon i gruppen. Man kanske inte förstår hur illa någon behandlas. Därför är det viktigt att Du som känner Dig kränkt inte anklagar Dig själv, utan att Du kontaktar någon som Du har förtroende för och att han/hon hjälper Dig vidare i organisationen så att man kan komma till rätta med problemet.

I Ställskruven redovisas kontinuerligt vad vi sysslar med i vårt arbetsmiljöarbete. Vi har visserligen mest pratat om den yttre miljön och den fysiska miljön. Arbetsmiljö innebär inte bara nedsmutsning och buller, utan begreppet har även en social dimension, som vi kanske inte förknippar med arbetsmiljö. Vårt sätt att fungera tillsammans i ett företag styrs av hur man har organiserat arbetet.

"Tänk om" har drivits sedan några år i vår verksamhet. Alla känner vi till begreppen "Vi skall jobba i en grupporienterad organisation", "Vi skall föra ut mer ansvar till flödesgrupperna", "Det direkta arbetsledningsansvaret förs ut till grupperna", osv. Det ställer större krav på den enskilda individen i organisationen. Vi måste lära oss att hantera situationer som vi inte är vana vid från den gamla organisationen, där det fanns en chef som bestämde.

Frånvaro

Vår frånvaro är i jämförelse med andra verkstadsföretag ungefär lika. Ovan kan du se hela 1995 års frånvaro per månad. Totalfrånvaron pendlar mellan 7 och 11% för verkstadspersonalen och för tjänstemännen mellan 1 och 4%. Jämför man med situationen för tio år sedan, har totalfrånvaron mer än halverats.

Köln 96 - "Da Capo"

Tiden går fort när man har roligt, sägs det. Hur som helst känns det hisnande att det gått ett år sedan jag skrev min förra Köln-rapport. Årets mässa var för Sandvik Bahco mycket av ett kärt återseende. Årets tema var samma som i fjol - ERGO. Vissa kanske tycker det var lite brist på fantasi, men det visade sig vara ett lyckat drag. Kunder, användare, konkurrenter och press trodde kanske att ERGO-lanseringen i fjol var en gimmick, men när vi nu repeterade budskapet var intresset om än mycket större. Det märks också bland konkurrenterna att Ergo-tänkandet blir vanligare, men ingen kan som vi vetenskapligt belägga nyttan med att använda Ergo-verktyg. Att konceptet dessutom fått vetenskaplig status under året som gått, hjälpte ju till.

"Eyecatcher"

Dragplåster för att locka besökare in i monter stod PC Metal Saws för. I en ljudisolerad glasbur framför monter demonstrerades framgångsrikt hur man kan såga i både spik, sten och rostfritt stål med Lidköpings-fabrikens eminenta produkter.

Ergoproffs

Till vår hjälp i monter hade vi även i år en proffsergonom - Olle Bobjer - som kunnigt svarade på alla möjliga tänkbara frågor från besökare. Till sin hjälp hade han en mängd olika demonstrationsbänkar där fördelar med Ergo-verktyg tydligt visades.

Knökfullt

Första dagen på mässan är som vanligt den mest besökta, och i år tyckte de flesta att det var ännu mer än tidigare.

Dessutom upplevde flera säljbolag att kvalitén på besökarna var högre. Representanter från flera stora europeiska byggvaruhuskedjor besökte monter och responsen var god.

Nya displayer

Sandvik Bahcos bidrag till årets mässa var att vi nu kunde relansera ett

komplett Ergo-tångsortiment. Dessutom visades nya displayer upp, som rönt stort intresse. Dels två minidisplayer för sidavbitare och polygrip-tänger, dels skiftnyckeldisplayer med kromade nycklar för de sydeuropeiska marknaderna. Sist men inte minst visade vi upp en spännande rörtångsdisplay som tagits fram tillsammans med det franska säljbolaget.

Vad händer se'n?

Vad blir då resultatet av alla våra ansträngningar? Säljer vi mer? Ja, men säljresultat syns sällan direkt efter mässan i Köln. Eftersom den är en internationell/global mässa har den mer karaktären av modemässa. Man ligger ett halvår i förväg med nyheter. Det är på dom nationella mässorna runt om i världen som det skall "skördas" under resten av året. Summa sumarum var det med en positiv känsla i ryggraden vi lämnade Köln för den här gången och säljbolagen lider ingen brist på aktivitetssidéer fram till nästa mässa.

Sandvik Saws & Tools monter i Köln är den absolut största monter som byggts inom hela Sandvik AB. Det är en tvåvåningsmonter på totalt 500 kvadratmeter med 20 konferensrum på övre plan, kök, telefon samt E-mail. Det tar för 9 man 8 dagar att bygga upp monter och totalt väger den 60 ton!

Hans Svensson

Det kretsar kring avfall

Ett **kretsloppsamhälle** bygger på principen att vad som utvinns ur naturen ska användas, återvinnas och slutligt tas om hand utan att skada naturen. Detta ska ske med minsta möjliga förbrukning av naturresurser (kretsloppspropositionen).

Kretslopp används i många sammanhang med olika innebörd, alltifrån naturens globala kretslopp till sopsortering med kompostering, recirkulering av tvättvätska, returglas för drycker och att kunna demontera en dator.

Producentansvar innebär att en tillverkare som Sandvik Bahco, har ansvar för sina produkter som avfall. Ansvaret innebär att vi ska se till att produkterna och deras förpackningar tas om hand på ett miljömässigt acceptabelt sätt. För vår del betalar vi pengar till Reparegistret AB, ett materialbolag som organiserar insamling och återvinning av olika materialslag.

Avfall av olika slag uppkommer självklart i en tillverkning som vår. Det som man kanske inte tänker på är att det kostar pengar med avfall och att det bästa och billigaste sättet att minska avfallet är att se till att det inte uppkommer.

Vad kostar vårt avfall?

Det beror på hur man räknar. Av nedanstående kostnader räknar vi egentligen bara kostnad för transport, tipp och behandling.

- * **Råvarukostnad** för onödigt spill
- * **Hyrkostnad** för kvadratmeter lokal för onödig platsåtgång
- * **Arbetsmiljökostnad** med skaderisk, hälsorisk, oreda
- * **Tidskostnad** för att samla ihop, flytta, hålla ordning, administrera
- * **Materialkostnad** för uppsamlingskärl av olika slag
- * **Transportkostnad** för miljöfarligt avfall, övrigt
- * **Tippkostnad**, avfallsavgift
- * **Behandlingskostnad**

En genomgång och utdrag ur miljörapport 1995 visar följande siffror

Miljöfarligt avfall, vätskor	176 ton	240.000:-
Miljöfarligt avfall, fast	15 ton	
Bygg- och rivningsavfall	20 ton	
Blandat ej klassificerat avfall	95 ton	42.000:-
Hushållsavfall	10 ton	
Transport		138.000:-
		<u>420.000:-</u>

Utöver detta har vi 1.030 ton metallskrot, som skickas till Sandviken för omsmältning.

Låt oss hjälpas åt att göra vad vi kan för att **minska avfallsmängden**. Det kommer att löna sig.

Eila Mustonen, Roland Bjurling

**Dags igen
för**

"PRIMA LIV"

- PRIMA LIV - motion pågår under april månad
- PRIMA LIV - är till för Dig och Din hälsa
- PRIMA LIV - motion minst 30 minuter ger poäng
- PRIMA LIV - motionera när, var och hur Du vill
- PRIMA LIV - deltagande ger max 1 poäng per dag
- PRIMA LIV - aktiviteter noteras på särskilt motionskort
- PRIMA LIV - kort hämtas på verkstadskontoren, personalavdelningen eller i receptionen

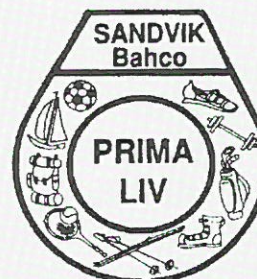
PRIMA LIV - deltagande ger vinster:

- * Bättre hälsa och ökat välbefinnande
- * Minst 7 **PRIMA LIV** - poäng = deltagande i utlotning av Penninglotter
- * Minst 12 **PRIMA LIV** - poäng = deltagande i utlotning av cykel.

Prima liv för
Sandvik Bahco-anställda

Rafflande bandyturnering i Sandviken

Sandvik Bahcos lag. Övre raden från vänster: Marcus "Piruetten" Andersson, Ola "Grillan" Andersson, Lasse "Fylking" Åhs, Göran "Coach" Mörlin. Nedre raden från vänster: (Liggande) Erik "Reflexen" Wikehult, Thomas "Fixar'n" Ström, Lennart "Missen" Karlsson, Jouni "Byllarn" Kivikoski, Hasse "Måltjuven" Frank.

Det var ett laddat och muntert gäng som fredagen den 1 mars begav sig till Sandviken för att delta i premiären av Sandvik Saws & Tools bandyturnering för 7-mannalag. Förväntningarna att kunna "tvåla dit" några av de andra lagen som alla kom från kända bandy metropoler, som Lidköping, Sandviken och Bollnäs, var väl inte så stora, men vi skulle nog försöka visa dom.

Det var 5 stycken lag som deltog i turneringen: Sandviken 1 lag, Bollnäs 1 lag, Lidköping 2 lag och Enköping 1 lag.

På lördag morgon vid frukosten som intogs på serveringen vid Jernvalen, skedde lottningen av spelordningen.

Vi fick inleda turneringen med att möta Lidköping lag 1, där vi fick däng med 10-4. Vi spelade bra, men brände för många chanser i början på matchen (eller hur Lennart?).

I den andra matchen mötte vi Lidköping lag 2, som vi spelade jämnt mot, men vi fick till slut se oss besegrade med 7-5.

Efter lunchen var det sedan dags att ta oss an Sandviken. Här märktes det att vi började få ordning på både spel och självförtroende, trots att vår ende avbytare fick problem med ryggen och

inte kunde fortsätta. Vi fick låna Lidköpings busschaufför som avbytare, så vi fick lite andhämtning. Vår duktige målvakt, Erik "Reflexen" Wikehult, växte mer och mer under turneringen, men trots detta så torskade vi mot Sandviken med 5-2.

Nu var det dags att möta Bollnäs och det var den avgörande matchen om

vem som skulle gå till slutspel som 4:e lag. Vi började lite trevande och kom i underläge med 3-0, men där reste vi oss och lyckades vinna drabbningen med 11-7 efter stort målvaktspel och bra avslutningar framåt. Det var ett glatt gäng som gick av isen efter den matchen, trots att en del av spelarna hade ordentlig krampkänning.

Efter lite vila och omspolning av isen var det dags att möta Lidköping lag 2 för spel om 3:e platsen. Det blev en jämn och spännande match, där Erik i målet storspelade genom att bli rädda en straff och där lade grunden till att han fick pris som **Turneringens Bäste Målvakt!** Det hjälpte inte att Lidköping tog hjälp av spelare som var utvisade på hörnorna (Peter "Grodan" Tigerberg), så fick de ändå se sig besegrade med 11-9 av ett laddat och bra spelande gäng från Enköping.

I finalen som spelades mellan Sandviken och Lidköping lag 1, vann Lidköping, som därmed får arrangera nästa års turnering.

Sandviken skall ha en eloge för en bra planerad och genomförd turnering!

Nu har vi varit med och lärt oss, så nästa år när turneringen går av stapeln i Lidköping så blir vi ruggigt farliga.

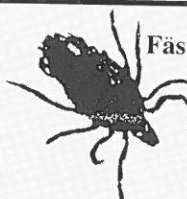
Göran Mörlin, coach.

Vaccination

Influensa

Årets epidemi håller nu på att ta slut. Inför nästa säsong bör man börja vaccinationen i september/oktober.

Fästingvaccination, TBE

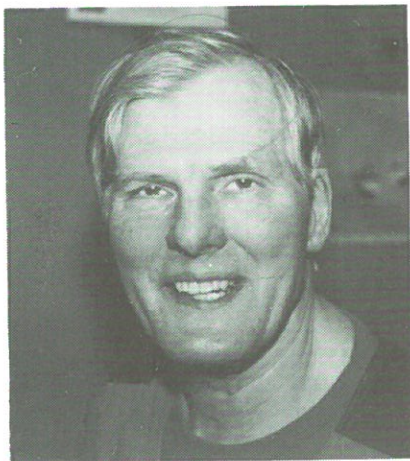
Vaccination bör göras under mars/april.

Vänd Dig till Företagshälsovården!
Ella Borg

Vi Presenterar PV Skiftnycklar

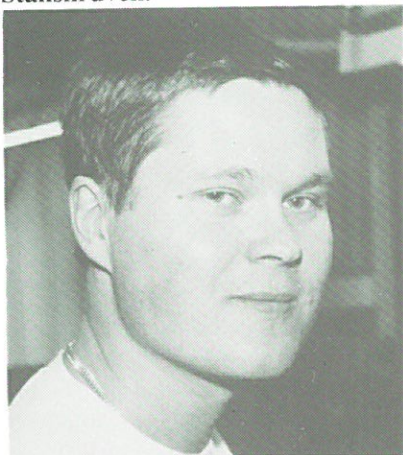
Montering och färdigställning

Ingemar Eriksson

Den 22 augusti 1960 började jag på Skiftnyckelbearbetningen. Jag var där i tre dagar. Sedan fick jag flytta till Brotchavdelningen och därefter till lagret. Nu är jag tillbaka på Skiftnycklar, så nu är cirkeln sluten innan jag går i pension om ett år. Innan Bahco hade jag bl a jobb som chaufför åt mejeriet och nattvakt, bl a här på Bahco.

Vi fortsätter här presentationen av personalen på PV Skiftnycklar, som påbörjades i förra numret av Ställskruven.

Mats Bäckström

1981 kom jag till Bahco. Innan dess hade jag sommarjobbat här. Jag jobbade länge på en avdelning där vi färdigställde bl a skruvmejslar, tänger och rörtänger. Sedan började jag på lagret och där trivdes jag. Det var synd att dom flyttade lagret till Sandviken.

Lennart Lindström

I över trettio år har jag arbetat här, men i olika omgångar. Första gången började jag på Bahco's inbyggda verkstadsskola 1951. Jag var sedan borta några år, men kom tillbaka till samma maskin som jag lämnade. Vi är ett väldigt bra gäng som jobbar här. I början var jag tveksam till "Tänk om", men det har blivit bättre och jag är mer positiv. Det hänger mycket på oss själva om det ska bli något av "Tänk om".

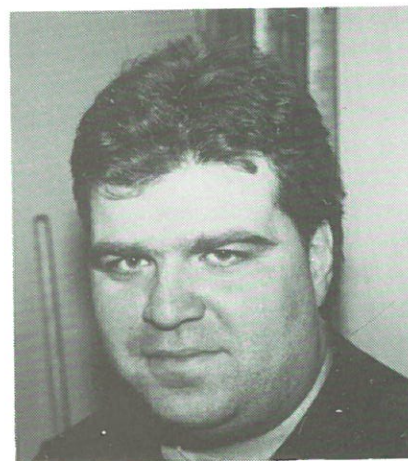
Sivert Andersson

Första gången var jag här på sextio-talet och då var jag på lagret. Andra gången anställdes jag 1975 och då var det också lagerjobb. Jag jobbade på lagret tills det flyttade. Visst var det ett mer omväxlande arbete, men det är bra även på den här avdelningen. Vi cirkulerar lite mellan de olika jobben och då blir det mer omväxlande.

Britt Lindström

1988 kom jag till Enköping från Sala. Där jobbade jag på Slitmans. Jag fick jobb direkt här på Bahco. Det var annorlunda att jobba med tyg som jag gjorde i Sala. Jag har trivts bra på den här avdelningen. Man får jobba med olika saker och det är bra.

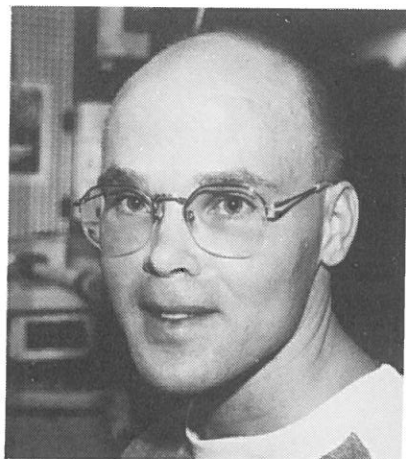

Arto Seise

I november -87 kom jag hit efter att ha haft en del ungdomsplatser. Det här är mitt första fasta jobb. Jag antar att man trivs med jobbet om man stannat så här länge, men varför är svårt att säga. Just nu jobbar jag med maskinbearbetning av de stora skiftnycklarna.

Vi Presenterar PV Skiftnycklar

forts.

Jouni Kivikoski

Jag kom hit för några år sedan. Det är nu tredje gången som jag är anställd på Sandvik Bahco. Jag har jobbat i Stockholm och på KF's lager i Bro. Här på Bahco har jag bl a jobbat på Brotchningen, men det är här på monteringen jag trivs bäst.

Gunnel Johansson

Jag kom hit 1980 från Morgongåva. Där jobbade jag i en verkstad med maskinarbete. Vi flyttade till Enköping och därför sökte jag jobb på Bahco. Jag tycker det är bra här, men det var bra även på lagret, där jag jobbade tidigare.

Vasaloppet

Våra duktiga skidåkare har återigen gjort en hedervärd insats i Fädrens Spår. Alla av de våra som anmält sig kom till målet i Mora.

De tappra var **Roger Lundin**, **Bernt Berglund**, **Patrik Stålbörn** och **Joakim Granholm**.

Filijokus

Data för små barn

Under helgerna, då vi Bahco-anställda är hemma, invaderas vår datastudio av barn.

Det är TBV som har startat datakur-

ser för barn i åldersgrupperna 8-10 år och 11-13 år.

Kursen i datans grunder för barn kallas filijokus.

Internet

Data för stora barn

Sandvik-koncernen har nyligen skaffat sig en hemsida på Internet.

Vår Internet-adress är:

<http://www.sandvik.se>

Den nuvarande Sandvik-informationen på Internet ska ses som ett första steg och ett förslag på hur varje affärsområde kan presentera sig.

J.P. Johansson-Sällskapet håller årsmöte

J.P. Johansson-Sällskapet håller årsmöte onsdagen den 10 april. Samling sker i Sandvik Bahcos matsal klockan 18.30.

Förutom årsmötesförhandlingar ingår i programmet: förtäring, musikunderhållning, lotteri med fina vinster, guidat besök i Villa Fannalund "Fanna slott" - som var J.P. Johanssons privata bostad åren 1905 - 1943 - och guidning i J.P. Johansson museet.

Anmälan kan göras på telefon 0171-227 07 t o m tisdagen den 9 april.

Nya medlemmar hälsas välkomna!
Styrelsen
J.P. Johansson-Sällskapet

Månadens ROS

Till Martti Nykänen som jobbar i Smedjan. Han körde oss till stationen för att ringa efter hjälp då vår bil gick sönder. Vi fick dessutom vänta i hans varma bil tills hjälpen kom.

Gunvor Karlsson, Stämjärnsavdelningen.

Vinnare

"Finn fem fel"-Tävling i Ställskruven 1/96

De fem vinnarna blev:

**Mats Eriksson (35130), Chatarina Mårtensson,
Gösta Johansson, Raimo Heino och Conny Plahn.**

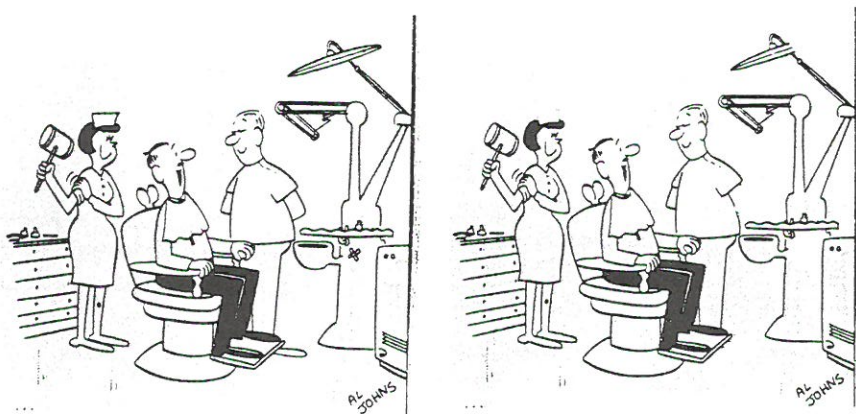
Varsin Penninglott till vinnarna.
Lotterna finns att hämta hos Gunnel på Personalavdelningen.

Lycka till i dragningen!

Ställskruven önskar alla
läsare en Glad Påsk!

Finn fem fel!

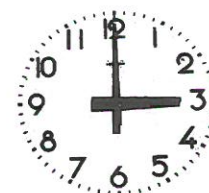

Ringa in de fem "felen" på den högra bilden och skicka eller lämna in Din lösning till Gunnel på Personalavdelningen senast den 17 april.

De fem först öppnade rätta lösningarna får en Penninglott som pris.

Namn.....

Sommartid

Glöm inte att ställa fram klockan till sommartid natten mellan lördag och söndag den 30/31 mars!